

FAREX PERŁA E

elektroniczna kasa rejestrująca

Farex

INSTRUKCJA UŻYTKOWNIKA

www.edatapolska.pl

EDATA
POLSKA

Spis treści	3
Wstęp.....	6
1. Instrukcja instalacji kasy.....	7
1.1 Wyposażenie standardowe kasy.....	7
1.2 Wyposażenie dodatkowe kasy	7
1.3 Przechowywanie papieru termicznego.....	8
2. Opis techniczny i budowa kasy.....	9
2.1 Dane techniczne.....	9
2.2 Budowa kasy	11
2.3 Porty komunikacyjne	11
2.4 Wyświetlacz	11
2.5 Klawiatura	12
2.6 Tryby pracy kasy.....	13
3. Obsługa przez kasjerów	14
3.1 Logowanie kasjerów	14
3.2 Sygnalizacja końca papieru i jego wymiana.....	14
3.3 Wymiana karty SD	15
4. Informacje ogólne	17
4.1 Dokumenty fiskalne i нефiskalne.....	17
4.2 Pamięć fiskalna	17
4.3 Kod unikatowy	17
4.4 Numer unikatowy	17
4.5 Numer identyfikacji podatkowej (NIP).....	17
4.6 Błąd	17
5. Tryb programowania (SET).....	18
5.1 Informacje ogólne.....	17
5.2 Wprowadzanie tekstu.....	20
5.3 Programowanie PLU	20
5.4 Grupy	21
5.5 Nagłówek	22
5.6 Stawki PTU	22
5.7 System.....	23
5.8 Szybkie klawisze.....	24
5.9 Czas.....	25
5.10 Rabat %	25
5.11 Dopłata %	26
5.12 Raport PLU	26
5.13 Kasjerzy	26
5.14 Kody kreskowe.....	27
5.15 Raport zaprogramowania	28
5.16 Hasła	29

5.17 Kontrast	29
5.18 Typ wagi	29
5.19 Opakowania zwrotne	30
5.20 Zmiana waluty	30
5.21 Nazwa waluty	31
5.22 Przelicznik waluty	31
5.23 Nazwa waluty 2	31
5.24 Przelicznik waluty 2	32
5.25 Raport użytkownika	32
5.26 Usuń PLU	32
5.27 Karta SD	33
5.28 Numer kasy	34
5.29 Magazyn	34
5.30 Kod autoryzacji	35
6. Tryb sprzedaży	36
6.1 Wyświetlanie czasu i daty	36
6.2 Przykład paragonu	37
6.3 Sprzedaż przez PLU	38
6.4 Płatność typu karta/przelew	38
6.5 NIP klienta	38
6.6 Sprzedaż PLU w obcej walucie	39
6.7 Funkcja Rabatu% i Dopłaty%	39
6.8 Rabat kwotowy	39
6.9 Anulacja	40
6.10 Wpłata gotówki do kasy	40
6.11 Wypłata gotówki z kasy	40
6.12 Pobieranie wartości z wagi	41
6.13 Przyjęcie opakowań zwrotnych	41
6.14 Zmiana waluty	42
7. Raporty	43
7.1 Raporty zerujące/fiskalne (Z)	43
7.1.1 Raport fiskalny dobowy	43
7.1.2 Raport fiskalny okresowy	44
7.1.3 Raport miesięczny	44
7.1.4 Raport towarów PLU	45
7.1.5 Raport grup	45
7.1.6 Raport opakowań zwrotnych	45
7.1.7 Raport fiskalny rozliczeniowy	45
7.2 Raporty podglądowe	46
7.2.1 Raport poglądowy	46
7.2.2 Raport PLU	46

7.2.3 Raport przyporządkowania towarów	46
7.2.4 Raport grup	47
7.2.5 Raport kasowy	47
7.2.6 Raport kasjerów	47
7.2.7 Raport sprzedaży	45
7.2.8 Raport opakowań zwrotnych	47
7.2.8 Raport opisów	47
7.2.10 Raport użytkownika	47
7.2.11 Raport stanu pamięci kopii elektronicznej	48
7.2.12 Kopie wydruków	48
7.2.13 Raport stawek PTU	48
8. Lista błędów	49

Wstęp

Szanowni Państwo!

Dziękujemy za zakup elektronicznej kasy rejestrującej Farex Perła E. Przed rozpoczęciem operacji na kasie prosimy o uważne przeczytanie niniejszej instrukcji. Zawiera ona opis wszystkich operacji dostępnych na kasie, sposobów wykonywania raportów oraz programowania kasy. W przypadku wątpliwości prosimy o bezpośredni kontakt z autoryzowanym dealerem, u którego dokonaliście Państwo zakupu lub z Producentem.

Jeżeli kasa nie zachowuje się prawidłowo
nie próbuj naprawiać jej we własnym zakresie!
**Skontaktuj się z serwisem opiekującym się twoją kasą fiskalną,
aby uzyskać profesjonalną pomoc.**

Przed uruchomieniem urządzenia przeczytaj instrukcję użytkownika. Ta instrukcja zawiera najważniejsze informacje dotyczące możliwości i użytkowania kasy.

WAŻNE

Wstęp

6

L.p.	INSTRUKCJA
[1]	Nie stawiaj żadnych płynów na obudowie kasy!
[2]	Nie otwieraj obudowy kasy!
[3]	Nie udostępniaj kasy osobom trzecim!
[4]	Nie odłączaj wtyczki zasilania, gdy urządzenie jest włączone!
[5]	Nie używaj kasy w wilgotnych lub zapyłonych pomieszczeniach lub w pobliżu źródeł ognia!
[6]	Nie pozwalaj na pracę na kasie nieprzeszkolonym pracownikom!
[7]	Nie używaj papieru innego niż zgodnego z zaleceniami!
[8]	Zawsze wyłącz urządzenie, gdy chcesz je przenieść w inne miejsce, uchroni cię to przed ewentualnym uszkodzeniem wtyczki zasilania i w efekcie porażeniem prądem.
[9]	W przypadku zagrożenia porażeniem prądem niezwłocznie wyłącz ładowarkę z gniazdka sieciowego, szczególnie, gdy: 1) kasa nagrzała się, dymi, lub wydaje nietypowe dźwięki, 2) kasa została poddana udarowi mechanicznemu lub jest uszkodzona mechanicznie, 3) kasa została zalana. Niezwłocznie skontaktuj się z serwisem!
[10]	Nie wkładaj ani nie wyciągaj wtyczki zasilania mokrymi rękoma!
[11]	Nie stawiaj kasy na niestabilnych lub śliskich powierzchniach!

1. Instrukcja instalacji kasy

1.1 Wyposażenie standardowe kasy

W skład wyposażenia kasy wchodzi następujące elementy:

- ✦ instrukcja programowania i obsługi kasy dla użytkownika,
- ✦ kabel do komunikacji z komputerem RS-232,
- ✦ rolka papieru,
- ✦ ładowarka sieciowa
- ✦ książka serwisowa,
- ✦ aplikacja PC do programowania bazy towarowej: **PLU MANAGER**,
- ✦ aplikacja PC do odczytu pamięci fiskalnej: **PLOMP PLUS FM**,
- ✦ aplikacja do odczytu kopii elektronicznej: **FAREX ARCHIVER**,
- ✦ nośnik kopii elektronicznej (karta microSD o pojemności min. 2GB).

Kasa zasilana jest z baterii. Baterię można doładowywać wyłącznie przy pomocy ładowarki, która dołączona jest do wyposażenia kasy (nie zaleca się stosowania tej ładowarki do innych celów). Podłączenie ładowarki do sieci zasilającej następuje przy pomocy przewodu sieciowego, dlatego zaleca się, aby miejsce zainstalowania kasy znajdowało się w pobliżu gniazdka sieciowego.

Kasę uruchamiamy za pomocą włącznika znajdującego się z tyłu kasy, lub gdy kasa jest w trybie uśpienia przy pomocy przycisku **[PRAC]**.

1.2 Wyposażenie dodatkowe kasy

Szuflada kasowa
dowolna szuflada
zasilana napięciem 24V.

Zasilacz samochodowy
umożliwiający podłączenie
do instalacji samochodowej
poprzez gniazdo zapalniczki.

1.3 Przechowywanie papieru termicznego

⌘ Ograniczenie kontaktu z plastyfikatorami

- Folie PCV zawierają plastyfikatory takie jak estroftalany i długi kontakt z nimi redukuje zdolność tworzenia wydruku na papierze i powoduje, że druk już istniejący blaknie.
- Samoprzylepne taśmy celofanowe mogą zawierać plastyfikatory, które powodują blaknięcie wydruków.

⌘ Należy unikać wysokiej temperatury oraz wilgotnego środowiska

- W celu długotrwałego składowania, należy przechowywać papier termiczny w ciemności, w temperaturze nieprzekraczającej 25°C oraz relatywnej wilgotności nieprzekraczającej 65%.
- Kolor na papierze termicznym powstaje w temperaturze od 70°C do 120°C. Papier jednak wykazuje podobne właściwości w wysokiej temperaturze lub w warunkach wysokiej wilgotności.

Jeśli papier jest przechowywany stale w temperaturze 40°C lub wyższej przez okres dłuższy niż 24 godziny, należy wówczas zwrócić uwagę na wilgotność powietrza.

⌘ Nie należy ekspozować papieru na bezpośrednie działanie promieni słonecznych

- Papier żółknie jeśli wystawi się go na bezpośrednie działanie promieni słonecznych przez dłuższy czas. Wydruk na papierze będzie również wykazywał tendencje do blaknięcia w bezpośrednim kontakcie z promieniami słonecznymi.
- Wydruk na papierze ma tendencje do blaknięcia, kiedy papier będzie wystawiony na działanie konwencjonalnego światła fluorescencyjnego przez dłuższy czas.

⌘ Należy ograniczyć kontakt z klejami na bazie rozpuszczalników

- Kleje, które zawierają lotne rozpuszczalniki organiczne takie jak alkohole, estry, ketony itp., powodują powstawanie koloru.

2. Opis techniczny i budowa kasy

2.1 Dane techniczne

LICZBA GRUP	8
LICZBA PLU	3000
MAKSYMALNA WARTOŚĆ TOWARU	999 999,99
MAKSYMALNY OBRÓT W PAMIĘCI FISKALNEJ	99 999 999,99
LICZBA STAWEK PTU	8 + 1
LICZBA KASJERÓW	4
RAPORTY PODGLĄDOWE (ODCZYTUJĄCE)	<ul style="list-style-type: none">⌘ podglądowy (dobowy)⌘ PLU (towarów)⌘ przyporządkowania towarów do stawek podatkowych⌘ grup⌘ kasowy⌘ kasjerów⌘ sprzedaży⌘ opakowań zwrotnych⌘ opisów stałych⌘ użytkownika⌘ stanu pamięci kopii⌘ kopie wydruków (kopia elektroniczna)⌘ serwisowy⌘ raport stawek PTU
RAPORTY FISKALNE (ZERUJĄCE)	<ul style="list-style-type: none">⌘ dobowy⌘ fiskalny okresowy⌘ fiskalny miesięczny⌘ PLU (zerujący)⌘ grup (zerujący)⌘ opakowań zwrotnych (zerujący)⌘ fiskalny rozliczeniowy
RAPORTY W TRYBIE PROGRAMOWANIA (TECHNICZNE)	<ul style="list-style-type: none">⌘ PLU (zaprogramowania)⌘ zaprogramowania (ustawień)⌘ karty SD (historia)
WYŚWIETLACZ OPERATORA	alfanumeryczny ciekłokrystaliczny 1 linia x 14 znaków
WYŚWIETLACZ KLIENTA	alfanumeryczny ciekłokrystaliczny 1 linia x 14 znaków
DRUKARKA	WinsPu TP2 (termiczna), papier o szerokości 57 mm

PROGRAMOWANIE	<ul style="list-style-type: none">⌘ PLU⌘ grup⌘ nagłówka⌘ stawek PTU⌘ parametrów systemu⌘ szybkich klawiszy⌘ czasu⌘ rabatu% (0-99,99%)⌘ dopłaty% (0-99,99%)⌘ kasjerów⌘ kodów kreskowych⌘ haseł⌘ kontrastu⌘ typu wagi⌘ opakowań zwrotnych⌘ zmiany waluty⌘ nazwy walut⌘ przelicznika waluty⌘ raportu użytkownika⌘ numeru kasy⌘ magazynu
BATERIA	Li-Ion
NAPIĘCIE	7,4V
POJEMNOŚĆ	1050 mAh
NAPIĘCIE ŁADOWANIA	9,0 V
TEMPERATURA PRACY	0° ~ + 40° C

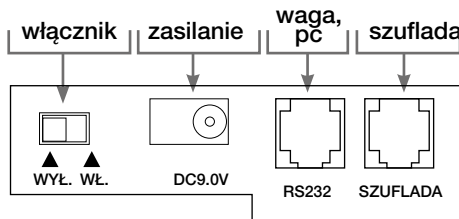

2.2 Budowa kasy

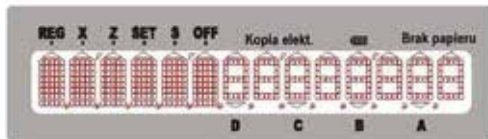

2.3 Porty komunikacyjne

Kasa wyposażona jest w jedno gniazdo interfejsu szeregowego RS-232. Gniazdo opisane jako „WAGA,PC” służy do połączenia kasy z komputerem, wagą elektroniczną lub skanerem kodów kreskowych.

2.4 Wyświetlacz

Wyświetlacz sygnalizuje:

- ▣ tryb pracy kasy (REG, X, Z, SET, S),
- ▣ zalogowanego kasjera (A, B, C, D),
- ▣ zasilanie bateryjne (znacznik pod symbolem baterii jest aktywny), sieciowe (znacznik pod symbolem baterii jest nieaktywny) lub rozładowaną baterię (znacznik pod symbolem baterii miga),
- ▣ brak papieru,
- ▣ dane niezapisane na kartę SD a przechowywane nadal w pamięci podręcznej (znacznik pod symbolem **KOPIA ELEKT.** jest aktywny), z powodu np. braku karty SD w urządzeniu.

2.5 Klawiatura

KLAWISZ	FUNKCJA
[C]	Kasuje niewłaściwie wykonaną operację oraz komunikaty błędów.
[CENA]	W połączeniu z klawiszami numerycznymi służy do wprowadzania cen towarów podczas sprzedaży.
[ANUL]	Klawisz umożliwia przeprowadzenie anulacji całego paragonu jak i pojedynczych pozycji.
[SHIFT]	Klawisz pozwala na użycie dodatkowych funkcji opisanych kolorem zielonym na klawiszach.
[PAPIER]	Umożliwia wysuw papieru.
[PRAC]	Klawisz służy do zmiany trybu pracy kasy oraz do logowania kasjera.
[G1 - G4 (G5-G8)]	<ol style="list-style-type: none">1. Klawisze grup towarowych umożliwiające sprzedaż w 8 różnych grupach.2. Klawisze szybkiej sprzedaży – po odpowiednim zaprogramowaniu umożliwiają sprzedaż 8 dowolnych pozycji PLU z bazy towarowej.3. Skróty do raportów – gdy użyte w trybie raportów lub menu głównego.
[WPL KAS WYPŁ KAS]	<ul style="list-style-type: none">⌘ Umożliwia przeprowadzenie wpłaty środków do kasy lub wypłaty z kasy.⌘ Pozwala na wprowadzenie NIPu klienta w trybie otwartego paragonu.

[-% +%]	Klawisz służy do udzielenia upustu procentowego, dopłaty oraz do nawigacji po menu.
[X]	☞ Umożliwia wprowadzenie ilości sprzedawanego towaru. ☞ Wciśnięcie w trybie SPRZEDAŻY powoduje wyświetlenie aktualnego czasu i daty.
[PLU↓]	W połączeniu z klawiszami numerycznymi umożliwia sprzedaż wybranego towaru PLU oraz nawigację po menu.
[-]	Klawisz rabatu kwotowego.
[KARTA PRZELEW]	Klawisz finalizujący transakcje płatne przelewem lub kartą płatniczą.
[00 ~ 9]	Klawisze numeryczne (w trybie wprowadzania nazw klawisze znakowe).
[.]	Umożliwia wprowadzenie wartości po przecinku w cenie, ilości lub wadze.
[PODSUMA SZUFLADA]	Umożliwia wydruk (obliczenie) podsumy lub otwarcie szuflady.
[GOT]	Klawisz finalizujący transakcje gotówkowe.

2.6 Tryby pracy kasy

Kasa może pracować w jednym z 5 trybów:

- ☞ tryb sprzedaży (REG)
- ☞ raporty podglądowe (X)
- ☞ raporty fiskalne (Z)
- ☞ programowanie (SET)
- ☞ serwis (S)

Zmiana trybu pracy jest dokonywana przez przełączanie klawisza **[PRAC]** oraz **[C]** – tryb sprzedaży jest nadrzędny.

Aby go włączyć należy nacisnąć **[C]** z poziomu menu głównego.

Tryb, w jakim znajduje się kasa jest sygnalizowany czarną strzałką pod odpowiednim napisem w lewym górnym rogu wyświetlacza.

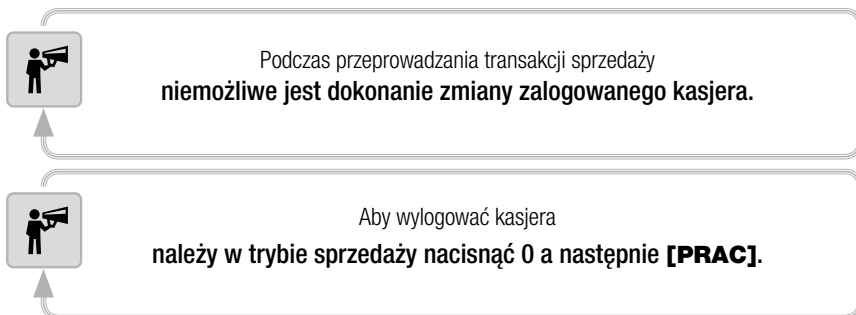

3. Obsługa przez kasjerów

3.1 Logowanie kasjerów

Kasa fiskalna przystosowana jest do obsługi przez czterech kasjerów (1 – 4). Bez wprowadzenia kodu kasjera każda operacja zakończy się komunikatem o błędzie (chyba, że wyłączono funkcję logowania kasjera). Kod kasjera wprowadza się w następujący sposób:

Wprowadź z klawiatury **NUMER KASJERA** (np. **[3]**) potem wciśnij klawisz **[PRAC]**. Następnie wprowadź 3 literowe hasło kasjera i potwierdź klawiszem **[GOT]**.

3.2 Sygnalizacja końca papieru i jego wymiana

W przypadku skończenia się rolki papierowej kasa zgłosi to sygnałem dźwiękowym oraz komunikatem na wyświetlaczu nr 62 **BRAK PAPIERU W DRUKARCE**. Bez papieru kasa blokuje się. W celu odblokowania urządzenia należy zainstalować nową rolkę i skasować błąd klawiszem **[C]**. Należy stosować rolki o długości 25m - 30m oraz szerokości 57mm.

Postępowanie przy wymianie papieru:

- 01 Zdejmij pokrywę drukarki, ściskając ją w przedniej jej części.

- 02** Wyciągnij pokrywę z przednich mocowań, a następnie wysuń ją z tylnych.

- 03** Wyjmij pozostałość starej rolki i włóż nową pamiętając o przełożeniu papieru przez rolkę drukarki.

- 04** Załóż górną obudowę najpierw zakładając mocowania w tylnej części, następnie wciskając mocowania przednie.

3.3 Wymiana karty SD

W kasie Farex Perła E rolę papierowej kopii wydruków pełni karta pamięci SD, na której rejestrowane są kopie wszystkich wydruków z kasy. W przypadku zapelnienia pamięci karty można ją wymienić na nową.

- 01** Zdejmij pokrywę drukarki, ściskając ją w przedniej jej części.

- 02** Wyciągnij pokrywę z przednich mocowań, a następnie wysuń ją z tylnych.

03

Wymij rolkę papieru, gniazdo karty pamięci jest zaznaczone poniżej.

04

Wciśnij kartę SD, a wysunie się ona z gniazda, wyciągnij ją i zastąp nową.

05

Włóż rolkę papieru do kasy.

06

Założ górną obudowę najpierw zakładając mocowania w tylnej części, następnie wciskając mocowania przednie.

Po wymianie karty wejdź w tryb **PROGRAMOWANIA** znajdź opcję **KARTA SD** i wybierz polecenie **OTWÓRZ NOWĄ SD**, następnie wprowadź hasło **1111**.

Naciśnięcie przycisku [GOT] potwierdza aktywację nowej karty SD.

4. Informacje ogólne

4.1 Dokumenty fiskalne i niefiskalne

Kasa ma możliwość drukowania dokumentów fiskalnych i niefiskalnych.

Dokumenty FISKALNE:

- ▣ paragon sprzedaży
- ▣ raport fiskalny dobowy **Z**
- ▣ raport fiskalny okresowy

Na dokumentach tych drukowane są:

- ▣ numer unikatowy
- ▣ kod unikatowy
- ▣ logo fiskalne

Dokumenty NIEFISKALNE:

Wszystkie dokumenty niebędące dokumentami fiskalnymi są niefiskalne. Na dokumentach tych drukowany jest komunikat **NIEFISKALNY**.

4.2 Pamięć fiskalna

W czasie generowania raportu fiskalnego dobowego w trybie **RAPORTÓW FISKALNYCH** do pamięci fiskalnej zostają zapisane informacje wymagane przez przepisy o podatku **PTU**. Zawartość pamięci nie może być wyzerowana, nawet w przypadku przerwy w zasilaniu elektrycznym. Dane można wydrukować w raporcie fiskalnym okresowym w trybie **RAPORTY FISKALNE**.

4.3 Kod unikatowy

Kod identyfikujący typ kasy zapisany w pamięci fiskalnej. Jest to 3-literowy kod unikatowy.

4.4 Numer unikatowy

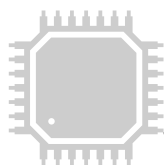
Numer identyfikujący kasę, zapisany w pamięci fiskalnej. Jest to 8-cyfrowy numer unikatowy.

4.5 Numer identyfikacji podatkowej (NIP)

Numer identyfikujący właściciela kasy zapisany w pamięci fiskalnej. Jest to 10-cyfrowy numer identyfikacji podatkowej (NIP). Istnieje możliwość programowania formatu numeru (NIP). Numer ten może być wprowadzony tylko raz.

4.6 Błąd

Po wystąpieniu błędu fiskalnego urządzenie zostaje zablokowane, a blokadę można usunąć tylko po przeprowadzeniu operacji powrotu do normalnego stanu (wciskając klawisz **[C]**).

5. Tryb programowania (SET)

5.1 Informacje ogólne

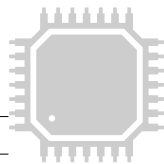

W przypadku wykonania sprzedaży część funkcji w trybie **PROGRAMOWANIA** jest zablokowana w celu uniemożliwienia modyfikacji tych danych, bez wcześniejszego wykonania **FISKALNEGO RAPORTU DOBOWEGO**.

Każdy błąd jest opisany poprzez wyświetlenie tego komunikatu na wyświetlaczu. W treści zawiera słowo **BŁĄD**, po którym następuje numerem błędu, po naciśnięciu klawisza **[GOT]** pojawi się szczegółowy opis. Wyświetleniu tego komunikatu towarzyszy ciągle sygnał dźwiękowy.

W trybie PROGRAMOWANIA (SET) dostępne są następujące funkcje:

Pozycja w menu	Opis funkcji
PLU	Programowanie PLU
GRUPY	Programowanie GRUP TOWAROWYCH
NAGŁÓWEK	Programowanie NAGŁÓWKA
STAWKI PTU	Programowanie STAWEK PODATKOWYCH
SYSTEM	Ustawianie parametrów systemu
SZYBKIE KLAWISZE	Programowanie klawiszy szybkiej sprzedaży (G1 – G8)
CZAS	Ustawianie czasu w zakresie + / - 60 minut
%RABAT	Programowanie RABATU procentowego
%DOPLATA	Programowanie DOPLATY procentowej
RAPORT PLU	Wydruk RAPORTU BAZY TOWAROWEJ PLU
KASJERZY	Programowanie KASJERÓW
KODY KRESKOWE	Konfiguracja KODU KRESKOWEGO
RAPORT ZAPROG.	Wydruk RAPORTU ZAPROGRAMOWANIA KASY
HASŁA	Programowanie HASEŁ UŻYTKOWNIKÓW
KONTRAST	Ustawianie kontrastu wydruku
TYP WAGI	Konfiguracja połączenia kasy z wagą
OPAK. ZWR.	Zaprogramowanie bazy OPAKOWAŃ ZWROTNYCH
ZMIANA WALUTY	Programowanie daty i godziny przejścia na nową walutę

NAZWA WALUTY	Programowanie nazwy pierwszej waluty dodatkowej
PRZEL. WALUTY	Programowanie przelicznika kursu pierwszej waluty dodatkowej
NAZWA WALUTY 2	Programowanie nazwy drugiej waluty dodatkowej
PRZEL. WALUTY 2	Programowanie przelicznika kursu drugiej waluty dodatkowej
RAPORT UŻYTKOWN.	Programowanie raportu użytkownika
USUŃ PLU	Usuwanie poszczególnych PLU lub całej bazy towarowej
KARTA SD	Funkcje karty SD (kopia elektroniczna)
MAGAZYN	Obsługa stanów magazynowych w kasie
NUMER KASY	Programowanie numeru kasy (1-9)
KOD AUTORYZACJI	Wprowadzanie kodu autoryzacji

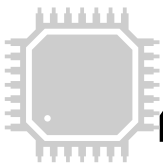
Obsługa trybu **PROGRAMOWANIE**:

1. Wciśnij wymaganą ilość razy klawisz **[PRAC]** aby przejść do trybu **PROGRAMOWANIE (SET)**.
2. Zatwierdź klawiszem **[GOT]**. Kasa zapyta: **PODAJ HASŁO KIEROWNIKA**.
3. Wpisz czterocyfrowe hasło kierownika (standardowe **0000**) i zatwierdź klawiszem **[GOT]**.

Istnieje **MOŻLIWOŚĆ** wyłączenia konieczności logowania hasłem kierownika (patrz parametr sys. nr 14)

4. Na wyświetlaczu pojawi się pierwsza pozycja menu **PROGRAMOWANIE**.
5. W celu odnalezienia żądanej funkcji użyj klawiszy strzałek a wybór zatwierdź klawiszem **[GOT]**.
6. Jeżeli wystąpi błąd skasuj go klawiszem **[C]**. Wciśnij klawisz **[C]** aby wyjść z aktualnie edytowanej funkcji. Ponowne wciśnięcie klawisza **[C]** spowoduje opuszczenie trybu **PROGRAMOWANIE**.
7. W sytuacji awaryjnej, gdy hasło kierownika zostanie utracone (zapomniane) przez użytkownika, istnieje możliwość zalogowania do kasy hasłem serwisowym. Należy wprowadzić hasło serwisowe i nacisnąć przycisk **[GOT]**, a następnie należy ustawić ponownie hasło kierownika.

5.2 Wprowadzanie tekstu

Ta część programowania dotyczy wszystkich przypadków, w których wystąpi konieczność wprowadzenia nazw z wykorzystaniem liter i znaków, np. nazw grup towarowych, PLU, kasjerów oraz nagłówka.

Wprowadzanie znaku odbywa się na zasadzie wciśnięcia klawisza z zestawem znaków odpowiednią ilość razy, zgodnie z opisem na klawiaturze. Aby wprowadzić literę **B** należy wcisnąć przycisk **[8]** dwa razy.

Aby wprowadzić nazwę z użyciem małych liter, przed wprowadzeniem znaku należy wcisnąć **[SHIFT]**, aby ponownie wprowadzać duże litery należy po raz kolejny wcisnąć **[SHIFT]**.

Polskie znaki dostępne są pod klawiszami **[00]** i **[.]**.

Aby pogubić wprowadzany znak należy przed wybraniem każdego znaku wcisnąć przycisk **[X]**.

Anulowanie wprowadzenia pojedynczego znaku wykonuje się przyciskiem **[-]**, anulację całej wprowadzonej sekwencji klawiszem **[C]**.

5.3 PLU

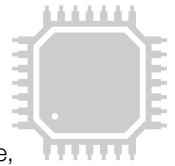
Kasa posiada możliwość zaprogramowania **3000** różnych towarów **PLU**. Baza Towarowa **PLU** może zostać wysłana z komputera.

W celu zaprogramowania **PLU**:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **PLU**..
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **NR. PLU**.
5. Wprowadź numer **PLU** z zakresu 1~3000 i zatwierdź **[GOT]**..
6. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **NR KODU**.
7. Wprowadź numer **KODU KRESKOWEGO** programowanego **PLU** i zatwierdź **[GOT]**.

Jeżeli Użytkownik nie używa czytnika kodów kreskowych należy powtórzyć numer wcześniej wprowadzonego **PLU**.

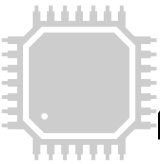
8. Na wyświetlaczu pojawi się polecenie: **OPAK.ZW**.
9. Jeżeli programowany towar **PLU** ma mieć przypisane opakowanie zwrotne, to wprowadź numer opakowania zwrotnego i zatwierdź **[GOT]**. W przypadku braku opakowania zwrotnego wprowadź **0** lub naciśnij klawisz **[GOT]**.
10. Na wyświetlaczu pojawi się polecenie: **ILOŚĆ**. Podczas programowania **PLU** istnieje możliwość nadania ilości początkowej stanu magazynowego.
11. Wprowadź początkowy stan magazynowy i zatwierdź **[GOT]**.
12. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **CENA PLU**.
13. Wprowadź cenę programowanego towaru **PLU** i zatwierdź **[GOT]**.
14. Na wyświetlaczu kasy powinien pojawić się komunikat **NAZWA PLU**.
15. Wprowadź nazwę towaru **PLU** i zatwierdź wciskając dwa razy klawisz **[GOT]**.
16. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **NR.GRUPY(1~8)**.
17. Przypisz towar **PLU** do **GRUPY TOWAROWEJ (1~8)** i zatwierdź **[GOT]**. Towar przyjmie wartość stawki **PTU** zaprogramowanej w tej grupie towarowej.
18. Naciśnij klawisz **[C]** aby zakończyć programowanie lub wybierz kolejny numer **PLU**, który chcesz zaprogramować.

5.4 Grupy

Kasa posiada możliwość zaprogramowania **8** grup towarowych. Grupy towarowe można wysłać z komputera.

W celu zaprogramowania grup:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Klawiszami strzałek wybierz opcję **GRUPY**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **GRUPA?(1~8)**
5. Wprowadź numer **GRUPY** z zakresu 1~8 i zatwierdź **[GOT]**.
6. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **CENA GRUPY**.
7. Wprowadź cenę grupy towarowej i zatwierdź **[GOT]**. W przypadku braku przypisania ceny do grupy naciśnij klawisz **[GOT]**.
8. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **NAZWA**.
9. Wprowadź nazwę grupy towarowej i zatwierdź wciskając dwa razy klawisz **[GOT]**.
10. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **STAWKA PTU (1~9)**.
11. Przypisz stawkę podatku **PTU** z zakresu 1~9 (1=A, 2=B, 3=C itd.) i zatwierdź **[GOT]**.
12. Naciśnij klawisz **[C]** aby zakończyć programowanie lub wybierz kolejny numer grupy, którą chcesz zaprogramować.

5.5 Nagłówek

Kasa ma możliwość zaprogramowania nagłówka, który będzie drukowany na każdym wydruku kasy.

W celu zaprogramowania nagłówka:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Klawiszami strzałek wybierz opcję **NAGŁÓWEK**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **LINIA?(1-5)**.
5. Wprowadź numer linii i zatwierdź **[GOT]**.
6. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **WPROWADŹ TREŚĆ**.
7. Wprowadź treść wybranej linii używając klawiatury alfanumerycznej i zatwierdź wciskając dwa razy **[GOT]**.
8. Operacje opisane w pkt. 3-7 należy powtórzyć dla każdej linii nagłówka.

Sposób wprowadzania tekstu jest opisany w rozdziale 5.2

5.6 Stawki PTU

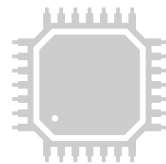
W kasie można zapisać **8** różnych stawek podatkowych i jedną zwolnioną.

W celu zmiany stawek **PTU**:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Klawiszami strzałek wybierz opcję **STAWKI PTU**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Zgodnie z komunikatem na wyświetlaczu wybierz stawkę zwolnioną (1-9) (np.: **[9]**) i zatwierdź klawiszem **[GOT]**.
5. Następnie wprowadź ciągiem stawki **PTU** przyjmując dla jednej stawki format czterocyfrowy np. 23%: **2300** i zatwierdź klawiszem **[GOT]**. Stawki nieaktywne programujemy wpisując **9999** dla każdej niewykorzystanej stawki. Wprowadzenie poniższego ciągu liczb zapisze stawki zgodnie z tabelą.

2300 0800 0000 0500 9999 9999 9999 9999

23%	8%	0%	5%	-	-	-	-	-
PTU A	PTU B	PTU C	PTU D	PTU E	PTU F	PTU G	PTU H	PTU I
2300	0800	0000	0500	9999	9999	SP.ZW.PTU	9999	9999

5.7 System

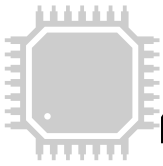
Funkcja SYSTEM umożliwia konfigurację zaawansowanych ustawień kasy.

W celu konfiguracji parametrów systemu:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Klawiszami strzałek wybierz opcję **SYSTEM**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu kasy pojawi się komunikat **PARAMETR**.
5. Wprowadź numer parametru wraz z wartością **0** lub **1** i zatwierdź **[GOT]**. Wpisanie **10** oznacza parametr pierwszy włączony, natomiast **11** oznacza parametr pierwszy wyłączony.

Opis parametrów:

1	Wydruk sumy przejściowej przy naciśnięciu Podsuma	0 – włącz	1 – wyłącz
2	Podświetlenie wyświetlacza	0 – włącz	1 – wyłącz
3	Drukowanie wartości zerowych w raportach	0 – włącz	1 – wyłącz
4	Wymagane wpisanie kwoty otrzymanej od klienta	0 – wyłącz	1 – włącz
5	Automatyczne zerowanie Raportu KASOWY	0 – włącz	1 – wyłącz
6	Automatyczne zerowanie Raportu KASJERÓW	0 – włącz	1 – wyłącz
7	Automatyczne zerowanie Raportu SPRZEDAŻY	0 – włącz	1 – wyłącz
8	Ostrzeżenie o niskim stanie naładowania baterii	0 – włącz	1 – wyłącz
9	Blokada sprzedaży i konieczność wykonania raportu dobowego po zakończeniu doby	0 – włącz	1 – wyłącz
10	Wprowadzanie ceny bez groszy	0 – wyłącz	1 – włącz
11	Podgląd i zatwierdzenie towaru podczas sprzedaży	0 – wyłącz	1 – włącz
12	Potwierdzenie aktualnej daty	0 – przed rozpoczęciem sprzedaży	1 – po włączeniu urządzenia
13	Konieczny raport dobowy przed dodaniem nowego PLU	0 – włącz	1 – wyłącz
14	Hasło kierownika	0 – włącz	1 – wyłącz
15	Funkcja magazynu	0 – wyłącz	1 – włącz
16	Automatyczne logowanie kasjera	0 – włącz	1 – wyłącz
17	Cena otwarta	0 – włącz	1 – wyłącz
18	Włączenie ekonomicznego wydruku paragonów	0 – wyłącz	1 – włącz
19	Sekcji informacyjna paragonu o przeliczniku waluty	0 – wyłącz	1 – włącz
21	Tryb oszczędności baterii	0 – wyłącz	1 – włącz
22	Konieczna „Suma” przed zakończeniem paragonu	0 – wyłącz	1 – włącz
23	Klawisze funkcyjne (G1-G8)	0 – włącz	1 – wyłącz
24	Sygnal podczas naciskania klawiszy	0 – włącz	1 – wyłącz

5.8 Szybkie klawisze

Po wybraniu tej opcji kasa pozwoli na przypięcie do klawiszy funkcyjnych **G1–G8** poszczególnych pozycji **PLU**. Ponadto funkcja umożliwia określenie czy programowana pozycja będzie sprzedawana w trybie szybkiej sprzedaży tj. – po sprzedaży nastąpi automatyczne zakończenie paragonu z domyślną formą płatności – Gotówka (funkcja bardzo wygodna w przypadku sprzedaży biletów).

Aby aktywować szybkie klawisze ustaw parametr systemowy nr **23** w pozycję **1**.

W celu zaprogramowania szybkich klawiszy:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Klawiszami strzałek wybierz opcję **SZYBKE KLAWISZE**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **WYBIERZ KLAWISZ**.
5. Wybierz z klawiatury numerycznej (**1 – 8**) nr szybkiego klawisza, który będzie programowany i zatwierdź **[GOT]**.
6. Kasa zapyta czy towar ma być **SPRZEDAWANY** jako pojedyncza pozycja komunikatem: **SPRZEDAŻ POJEDYNCZA? 1 – TAK / 0 – NIE**.
7. Wybierz odpowiednią wartość i zatwierdź **[GOT]**.
8. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **PODAJ NR KODU?**
9. Wprowadź nr **PLU**, który będzie dostępny pod wskazanym klawiszem i zatwierdź **[GOT]**.

Aby usunąć przypisanie PLU do klawisza G1 – G8 i **sprzedawać przez grupy towarowe należy w punkcie 8 w polu Podaj nr kodu?, wprowadzić 0.**

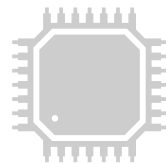

Sprzedaż pojedyncza - **pozwala na automatyczne zakończenie paragonu po sprzedaży jednej pozycji.**

Klawisze G1 – G8 posiadają także dodatkową funkcjonalność gdy kasa jest w trybie raportów lub menu głównego – funkcje te są przypisane na stałe bez możliwości zmiany ustawień.

- ⌘ G1 – RAPORT PODGLĄDOWY
- ⌘ G5 – INFORMACJA O ZASILANIU
- ⌘ G2 – RAPORT MIESIĘCZNY SUMUJĄCY
- ⌘ G6 – RAPORT DOBOWY FISKALNY
- ⌘ G3 – RAPORT SPRZEDAŻY

■ G7 – RAPORT MIESIĘCZNY SZCZEGÓŁOWY

■ G4 – RAPORT PLU PODGLĄDOWY

■ G8 – RAPORT KASOWY

Czas

Aktualny czas jest drukowany na każdym paragonie w prawym dolnym rogu. W trybie **PROGRAMOWANIA** użytkownik kasy może zmienić czas w zakresie + / - 60 minut ale tylko raz w ciągu jednego okresu sprzedaży (okres sprzedaży kończy się w momencie wykonania raportu fiskalnego dobowego).

W celu zmiany czasu:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **CZAS**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się polecenie: **WPROWADŹ CZAS <GGMM>**.
5. Wprowadź czas w formacie zgodnym z podpowiedzią.

GGMM, gdzie GG – to godzina MM – to minuty.

W celu zmiany czasu na 12:30 wprowadzamy GGMM 1230.

PRZYKŁAD

Tryb programowania (SET)

6. Zatwierdź **[GOT]** aby nowy czas został zapisany.

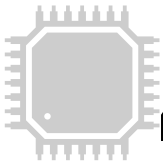
Aby prawidłowo wykonać zmianę czasu np. o 50 min do tyłu
- należy wykonać raport fiskalny dobowy,
**a następnie odczekać 50 min i dopiero wtedy
cofnąć czas systemowy o 50 min.**

5.10 Rabat%

Funkcja umożliwia zaprogramowanie domyślnego rabatu procentowego przypisanego do klawisza **[- %]**.

W celu zaprogramowania rabatu:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Klawiszami strzałek wybierz opcję **%RABAT**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu kasy pojawi się komunikat **PODAJ (0,00 – 99,99)**.
5. Zatwierdzenie po wciśnięciu klawisza **[GOT]**.

5.11 Doplata%

Funkcja umożliwia zaprogramowanie domyślnej dopłaty procentowej przypisanej do klawisza **[+ %]**.

W celu zaprogramowania dopłaty:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Klawiszami strzałek wybierz opcję **%DOPŁATA**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu kasy powinien pojawić się komunikat **PODAJ (0,00 – 99,99)**.
5. Wprowadź wartość procentową dopłaty i zatwierdź **[GOT]**.

5.12 Raport PLU

Kasa ma możliwość wydrukowania raportu zapisanych w niej **PLU**.

W celu wydrukowania raportu **PLU**:

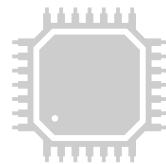
1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **RAPORT PLU**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu kasy powinien pojawić się komunikat **WPR. NR. „OD DO”**.
5. Wprowadź ciągiem początkowy i końcowy numer **PLU** w formacie **XXXX YYYY** czyli zakres wydruku **RAPORTU PLU** i zatwierdź **[GOT]**.
6. Kasa wydrukuje **RAPORT PLU** z zakresu wprowadzonego przez użytkownika (raport nefiskalny).

5.13 Kasjerzy

Kasa ma możliwość zaprogramowania haseł 4 **KASJERÓW**.

W celu zaprogramowania haseł kasjerów:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **KASJERZY**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu kasy powinien pojawić się komunikat **NR.KASJERA (1~4)**.
5. Wprowadź numer kasjera za pomocą klawiatury numerycznej i zatwierdź **[GOT]**.
6. Na wyświetlaczu kasy powinien pojawić się komunikat **WPROWADŹ HASŁO**.

7. Wprowadź hasło **KASJERA** (3 cyfry) i zatwierdź **[GOT]**.
8. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat **NAZWA KASJERA**.
9. Wprowadź nazwę **KASJERA** (max. 10 znaków) i zatwierdź naciskając dwa razy **[GOT]**.

W przypadku otwartego okresu sprzedaży kasa pozwala jedynie na zmianę hasła kasjera,
aby zaprogramować nową nazwę kasjera należy najpierw wykonać raport fiskalny dobowy.

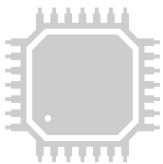
5.14 Kody kreskowe

Kasa posiada funkcję konfiguracji **KODU KRESKOWEGO** 13 cyfrowego **EAN-13** oraz 8 cyfrowego **EAN 8**. Pierwsze dwie cyfry oznaczają kraj pochodzenia towaru. Ostatnia cyfra jest wykorzystywana jako suma kontrolna kodu kreskowego. Środkowe cyfry zawierają informacje o produkcie i mogą występować w różnym formacie od 20 do 29 cyfr.

W celu zaprogramowania kodów kresowych:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **KOD KRESKOWY**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **POCZĄTEK KODU (20~29)**.
5. Wprowadź 2 cyfry kodu i zatwierdź **[GOT]**.
6. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **SYMB.KODU (0~36)**.
7. Wprowadź 2 cyfry oznaczające typ kodu wg tabeli i zatwierdź **[GOT]**.

Nr	AD1	AD2	Kod towaru	Format masy
0	2	X	C	QQQQQQQQQ
1	2	X	C	QQQQQQQQ.Q
2	2	X	C	QQQQQ.QQ.QQ
3	2	X	C	QQQQQQ.QQQ
4	2	X	CC	QQQQQQQQ
5	2	X	CC	QQQQQQQ.Q
6	2	X	CC	QQQQQQ.QQ
7	2	X	CC	QQQQQ.QQQ
8	2	X	CCC	QQQQQQQ
9	2	X	CCC	QQQQQQ.Q

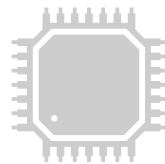
10	2	X	CCC	QQQQQ.QQ
11	2	X	CCC	QQQQ.QQQ
12	2	X	CCCC	QQQQQQ
13	2	X	CCCC	QQQQQ.Q
14	2	X	CCCC	QQQQ.QQ
15	2	X	CCCC	QQQ.QQQ
16	2	X	CCCCC	QQQQQ
17	2	X	CCCCC	QQQQ.Q
18	2	X	CCCCC	QQQ.QQ
19	2	X	CCCCC	QQ.QQQ
20	2	X	CCCCCC	QQQQ
21	2	X	CCCCCC	QQQ.Q
22	2	X	CCCCCC	QQ.QQ
23	2	X	CCCCCC	Q.QQQ
24	2	X	CCCCCC	QQQ
25	2	X	CCCCCC	QQ.Q
26	2	X	CCCCCC	Q.QQ
27	2	X	CCCCCC	0.QQQ
28	2	X	CCCCCC	QQ
29	2	X	CCCCCC	Q.Q
30	2	X	CCCCCC	0.QQ
31	2	X	CCCCCC	0.0QQ
32	2	X	CCCCCC	Q
33	2	X	CCCCCC	0.Q
34	2	X	CCCCCC	0.0Q
35	2	X	CCCCCC	0.00Q
36	2	X	CCCCCC	

5.15 Raport zaprogramowania

W celu wydrukowania raportu zaprogramowania:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **RAPORT ZAPROG.**
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.

Kasa wydrukuje **RAPORT ZAPROGRAMOWANIA** (wydruk niefiskalny).

5.16 Hasła

Następujące tryby pracy kasy są chronione **HASŁEM KIEROWNIKA**:

- ⌘ tryb raportów podglądowych (X)
- ⌘ tryb raportów fiskalnych (Z)
- ⌘ tryb programowania

W celu zaprogramowania hasła kierownika:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **HASŁA**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu kasy powinien pojawić się komunikat **WPROWADŹ STARE HASŁO**.
5. Wprowadź stare hasło i zatwierdź **[GOT]**.
6. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **WPROWADŹ NOWE HASŁO**.
7. Podaj nowe hasło i zatwierdź **[GOT]**.
8. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **POTWIERDŹ NOWE HASŁO**.
9. Podaj nowe hasło i zatwierdź **[GOT]**.

5.17 Kontrast

Kasa umożliwia regulację kontrastu wydruku w zakresie **(1~9)**. Gdzie **1** oznacza najniższy kontrast i największą szybkość wydruku, a **9** najmocniejszy kontrast przy najwolniejszym wydruku.

W celu zmiany kontrastu

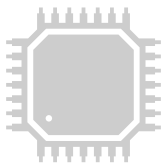
1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **KONTRAST**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się polecenie: **WPROWADŹ (1~9)**.
5. Wprowadź wartość z zakresu **1~9** zgodnie z podpowiedzią.
6. Wciśnij **[GOT]** a nowy kontrast zostanie zapisany.

5.18 Typ wagi

Kasa ma możliwość współpracy z wagą w oparciu o protokół Angel.

W celu zaprogramowania współpracy z wagą:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciś-

1. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **TYP WAGI**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **0:FTP/9600 1:ANGEL 2.EMBEDDED SCALE**.
5. Wybierz **[1]** a kasa połączy się z wagą.
6. Wciśnij **[GOT]** aby zatwierdzić wybór.

5.19 Opakowanie zwrotne

W kasie można zaprogramować **100** opakowań zwrotnych i przypiąć je do dowolnego towaru **PLU**.

W celu zaprogramowania opakowań zwrotnych:

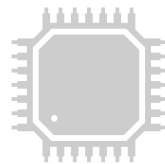
1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **OPAK. ZWR**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **NR OPAK.ZWR.(1~100)**.
5. Wprowadź numer opakowania z zakresu 1~100 i zatwierdź **[GOT]**.
6. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **CENA OPAKOWANIA ZWR**.
7. Wprowadź cenę opakowania zwrotnego.
8. Wciśnij **[GOT]** a opakowanie zwrotne zostanie zapisane.

5.20 Zmiana waluty

Kasa umożliwia zaprogramowanie daty i czasu zmiany waluty ewidencyjnej.

W celu ustawienia daty i czasu zmiany waluty:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **ZMIANA WALUTY**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **WPISZ DATE ZMIANY WALUTY (DDMMRRRR)**.
5. Wprowadź datę przejścia nową walutę i zatwierdź **[GOT]**.
6. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **WPISZ CZAS ZMIANY WALUTY (GMMM)**.
7. Wprowadź godzinę przejścia na nową walutę i zatwierdź **[GOT]**.
8. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **CZY ZMIENIĆ CENY PLU (1- TAK 0 - NIE)**.
9. Wybierz **[1]** gdy chcesz aby ceny bazy towarowej zostały automatycznie

przeliczone zgodnie z ustawionym kursem (opcja PRZELICZNIK) gdy tego nie chcesz wybierz **[0]**.

10. Zatwierdź **[GOT]**.

5.21 Nazwa waluty

Kasa umożliwia wprowadzenie dowolnej 3 literowej nazwy waluty.

W celu zmiany nazwy waluty:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **NAZWA WALUTY**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **NAZWA?**
5. Wprowadź 3 literową nazwę waluty np. (**EUR, USD**) i zatwierdź **[GOT]**.

5.22 Przelicznik waluty

Kasa umożliwia wprowadzenie dowolnej 3 literowej nazwy waluty.

W celu zmiany nazwy waluty:

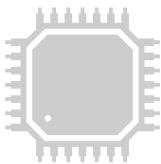
1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **PRZELICZNIK**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Wprowadź przelicznik waluty i zatwierdź **[GOT]**.

W przypadku wprowadzenia wartości **0**, funkcja zostanie wyłączona.

5.23 Nazwa waluty 2

Kasa umożliwia wprowadzenie dowolnej 3 literowej nazwy drugiej waluty dodatkowej poza walutą ewidencyjną.

Sposób programowania nazwy waluty 2 jest identyczny jak dla pierwszej waluty dodatkowej (patrz 5.21).

5.24 Przelicznik waluty 2

Kasa umożliwiła zaprogramowanie przelicznika drugiej waluty dodatkowej. Sposób programowania przelicznika waluty 2 jest identyczny jak dla pierwszej waluty dodatkowej (patrz 5.22).

5.25 Raport użytkownika

Po wybraniu tej opcji kasa poprosi o wprowadzenie kodu programującego raport użytkownika. Kod składa się z 6 cyfr (możliwe wartości od 0 – 6) przy czym każda cyfra oznacza pozycję raportu w kolejności wydruku (cyfry nie mogą się powtarzać za wyjątkiem „0” – które wyklucza raport z raportu użytkownika).

Lista raportów:

1. Podglądowy
2. Grup
3. Kasowy
4. Kasjerów
5. Sprzedaży
6. Opakowań zwrotnych.

Przykład zaprogramowania raportu użytkownika drukującego w kolejności:

**RAPORT GRUP > RAPORT KASJERÓW > RAPORT SPRZEDAŻY > RAPORT
PODGLĄDOWY**

KOD: 410230

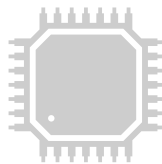
PRZYKŁAD

5.26 Usuń PLU

Funkcja umożliwia usunięcie poszczególnych **PLU** lub całej **BAZY TOWAROWEJ**.

W celu usunięcia poszczególnego **PLU**:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciśnij klawisz ze strzałkami aby odnaleźć funkcję **USUN PLU**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Funkcja posiada dwie opcje.
 - **OD DO** - opcja usuwa wybrany zakres **PLU OD:XXXX DO:YYYY**
 - **WSZYSTKIE PLU** - opcja usuwa **CAŁĄ BAZĘ TOWAROWĄ**.
5. Wciśnij klawisz ze strzałkami aby wybrać żadaną opcję.
6. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.

5.27 Karta SD

Opcja Karta SD posiada listę podfunkcji dotyczących obsługi karty SD (kopia elektroniczna).

OTWÓRZ NOWĄ SD – funkcja pozwala na inicjację nowej karty SD (kopia elektroniczna).

Po wybraniu tej funkcji kasa zapyta o potwierdzenie wyświetlając taki komunikat: **Potwierdź otw. nowej karty SD** – wprowadź **1111**, a następnie **[GOT]**, aby potwierdzić lub naciśnij **[C]** aby anulować operację.

Kasa wydrukuje paragon potwierdzający otwarcie karty SD i wyświetli komunikat na wyświetlaczu.

Otworzenie nowej karty jest jednoznaczne z wprowadzeniem aktualnej karty SD (kopii elektronicznej) w stan nieaktywny.

Zaleca się wykonywanie tej operacji przez serwisanta.

ZAMKNIJ SD – funkcja pozwala na zakończenie aktualnej karty SD (kopia elektroniczna).

Po wybraniu tej funkcji kasa zapyta o potwierdzenie wyświetlając taki komunikat: **Potwierdź zam. akt. karty SD** – wprowadź **2222** a następnie **[GOT]**, aby potwierdzić lub naciśnij **[C]**, aby anulować operację.

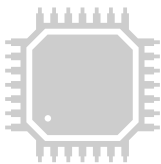
STATUS KARTY – kasa wydrukuje etykietę zainstalowanej karty SD (kopia elektroniczna) oraz jej status: aktywna / zamknięta / inna.

SPRAWDŹ SD – funkcja pozwala na weryfikację karty SD (kopia elektroniczna).

Czas weryfikacji karty SD może potrwać do kilkudziesięciu minut
– zależy od ilości danych zapisanych na karcie SD
(kopia elektroniczna).

HISTORIA KART – funkcja powoduje wydruk informacji o historii użycia kart SD (kopia elektroniczna) dla danej kasy rejestrującej.

5.28 Numer kasy

Kasa umożliwi przypisanie jej numeru (w zakresie od 1 do 9), który będzie umieszczany na wydrukach.

W celu ustawienia numeru kasy:

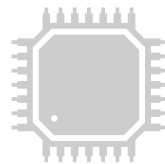
1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciśnij klawisz strzałki aby odnaleźć funkcję **NUMER KASY**.
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **PODAJ NUMER?(1~9)**.
5. Wprowadź właściwy numer i zatwierdź **[GOT]**.

5.29 Magazyn

Kasa umożliwi drukowanie potwierdzeń przyjmowania i wydawania towarów z magazynu. Aby uruchomić funkcję Magazynu w kasie ustaw parametr systemowy nr 15 w pozycję 1.

W celu uruchomienia i obsługi funkcji magazynu:

1. Włącz funkcję magazynu w parametrach systemowych (parametr 15 ustawiony na 1)
2. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
3. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **MAGAZYN**.
4. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
5. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **WYDAJ Z MAGAZYNU**.
6. Naciśnięcie klawisza strzałek spowoduje zmianę trybu na **PRZYMIJ DO MAGAZYNU**.
7. Wybrany tryb zatwierdź klawiszem **[GOT]**.
8. Na wyświetlaczu kasy powinien pojawić się komunikat **KOD PLU**.
9. Podaj numer **PLU**, dla którego wprowadzona będzie nowa ilość towaru i potwierdź klawiszem **[GOT]**.
10. Na wyświetlaczu kasy powinien pojawić się komunikat **ILOSC**.
11. Podaj ilość przyjmowanego/wydawanego na magazyn towaru i potwierdź klawiszem **[GOT]**.
12. Kasa wydrukuje potwierdzenie przyjęcia towaru.

5.30 Kod autoryzacji

Kasa wymaga wprowadzenia kodu autoryzacji w terminie 7 dni od dnia fiskalizacji wyświetlając komunikat 99. W celu odblokowania kasy należy wprowadzić kod autoryzacji. Przy każdym włączeniu kasy na wyświetlaczu pojawi się komunikat **POZOSTAŁO (X) DNI – WPROWADŹ KOD AUTORYZACJI**.

Jeżeli 7 dniem jest sobota lub niedziela
czas pracy zostanie automatycznie wydłużony do poniedziałku.

W celu wprowadzenia kodu autoryzacji:

1. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
2. Wciskając klawisze strzałek odnajdź funkcję **KOD AUTORYZACJI**
3. Wciśnij **[GOT]** aby wejść do funkcji.
4. Na wyświetlaczu pojawi się komunikat: **WPROWADŹ KOD** a drukarka wydrukuje dane do uzyskania kodu (numer unikatowy oraz datę fiskalizacji).
5. Wprowadź **KOD AUTORYZACJI** i zatwierdź **[GOT]**.

Aby otrzymać kod autoryzacji skontaktuj się ze swoim sprzedawcą.

6. Tryb sprzedaży

Sprzedaż na kasie może być prowadzona tylko w trybie **SPRZEDAŻY (REG)**. Wszystkie poniższe operacje są prowadzone w trybie sprzedaży. Wciśnij klawisz **[C]** aby przejść do trybu sprzedaży jeżeli jesteś w menu innym niż główny kasy. Przed rozpoczęciem sprzedaży konieczne jest zalogowanie wcześniej zaprogramowanego kasjera (patrz rozdział 4).

Każdy błąd jest komunikowany wyświetleniem komunikatu na wyświetlaczu o treści **BŁĄD** wraz z numerem błędu.

Wyświetleniu tego komunikatu towarzyszy ciągły sygnał dźwiękowy.

Aby skasować błąd należy nacisnąć przycisk [C] aby wyświetlić opis błędu na wyświetlaczu należy wcisnąć [GOT].

6.1 Wyświetlenie czasu i daty

W każdej chwili pomiędzy paragonami operator może sprawdzić aktualny czas i datę ustawioną na kasie. Funkcja ta jest nieaktywna kiedy paragon jest otwarty. Naciśnij klawisz **[X]** w celu wyświetlenia czasu i daty.

Kasa rejestrująca **FAREX PERŁA E** posiada dodatkowe zabezpieczenia przed nieoczekiwanymi zmianami daty urządzenia podczas pracy w trybie fiskalnym.

Procedury testujące kasy sprawdzają zgodność aktualnej daty z datą ostatnio wykonywanego raportu dobowego (Raport Z). Przed wydrukiem paragonu sprzedaży lub fiskalnego raportu dobowego następuje porównanie aktualnej daty systemowej w pamięci RAM z datą ostatniego wpisu do pamięci fiskalnej. W momencie wykrycia różnicy tych dat o więcej niż jedną dobę wyświetlony zostanie komunikat z zapytaniem o poprawność aktualnej daty.

W przypadku błędnej daty kasa nie pozwoli na wykonanie operacji sprzedaży lub raportu dobowego. W takim przypadku należy zgłosić awarie serwisantowi kasy fiskalnej w celu przeprowadzenie niezbędnych czynności serwisowych.

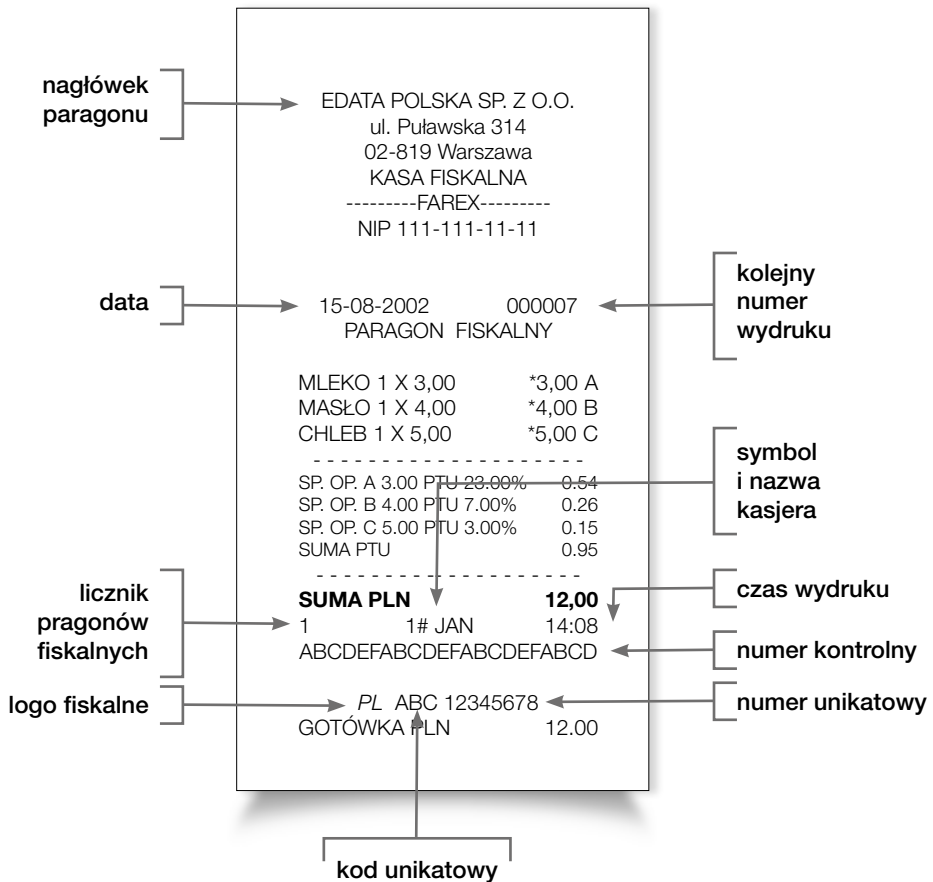

Potwierdzenie błędnej daty
może spowodować uszkodzenie pamięci fiskalnej.

6.2 Przykład paragonu

Poniżej przedstawiony jest przykład paragonu sprzedaży z zaznaczonymi najważniejszymi elementami.

6.3 Sprzedaż przez PLU

SPRZEDAŻ Z ZAPROGRAMOWANĄ CENĄ.

Aby sprzedać towar z zapisaną ceną należy:

Wybrać numer **PLU** z klawiatury numerycznej i wcisnąć klawisz **[PLU]**, np. **[3][PLU]**, **[4][PLU]** – sprzedaż towaru trzeciego i czwartego.

SPRZEDAŻ ZE ZMIENNĄ CENĄ.

Aby sprzedać towar bez zapisanej ceny należy:

Wybrać cenę z klawiatury numerycznej, nacisnąć klawisz **[CENA]** a następnie numer **PLU** i wcisnąć klawisz **[PLU]**, np. **[1][.][CENA] [3][PLU]**, **[20][.][CENA] [4][PLU]** – sprzedaż towaru trzeciego w cenie 1PLN i czwartego w cenie 20PLN.

SPRZEDAŻ INNEJ ILOŚCI NIŻ 1.

Aby sprzedać towar w ilości większej niż 1 należy:

Wybrać ilość towaru jaki chcemy sprzedać nacisnąć klawisz **[X]**, wprowadzić cenę, nacisnąć klawisz **[CENA]** a następnie numer **PLU** i wcisnąć klawisz **[PLU]**, np. **[2][X][1][.][CENA] [3][PLU]**, **[4][X][20][.][CENA] [4][PLU]** - sprzedaż 2 sztuk towaru trzeciego w cenie 1PLN i 4 sztuk towaru czwartego w cenie 20PLN.

ZAKOŃCZENIE PARAGONU.

Aby zakończyć paragon należy:

Po wprowadzeniu towarów, które podlegają sprzedaży nacisnąć przycisk **[GOT]**.

6.4 Płatność typu karta/przelew

Kasa umożliwia przyjmowanie płatności w innej formie niż gotówka (płatność domyślna).

Aby przyjąć płatność w innej formie niż gotówka należy:

Zakończyć paragon a następnie wybrać dla płatności kartą przycisk **[KARTA]**, dla płatności przelewem **[SHIFT] [KARTA]**.

6.5 NIP klienta

NIP klienta można wprowadzić w dowolnym momencie otwartego paragonu sprzedaży. W tym celu należy:

1. Wcisnąć przycisk **[WPL KAS]**.
2. Kasa wyświetli menu, z którego można wybrać oprócz **NIPu** także **PESEL** lub inny identyfikator. Wyboru dokonuje się strzałkami a zatwierdza przyciskiem **[GOT]**.
3. Należy teraz wprowadzić wartość **NIPu** wykorzystując klawiaturę numeryczną i zatwierdzić **[GOT]**.
4. Kasa powróci do otwartego paragonu i możliwa jest kontynuacja sprzedaży lub zakończenie paragonu.

6.6 Sprzedaż PLU w obcej walucie

Kasa umożliwia płatności łącznie w 3 walutach - Ewidencyjnej, i w dwóch obcych. (np. PLN, EUR, USD)

Aby dokonać płatności w innej walucie niż ewidencyjna należy:

1. wykonać operację sprzedaży.
2. wcisnąć **[PODSUMA]**.
3. Kolejne wciśnięcie klawisza **[PODSUMA]** spowoduje wyświetlenie należności w pierwszej obcej walucie. Po kolejnym wciśnięciu klawisza **[PODSUMA]** wyświetli się należność w drugiej walucie obcej.
4. Po wybraniu odpowiedniej waluty należy wpisać kwotę otrzymaną od klienta a następnie zatwierdzić kwotę klawiszem **[GOT]**.

6.7 Funkcja Rabatu% i Dopłaty%

Kasa umożliwia stosowanie rabatów i dopłat procentowych.

Aby udzielić rabatu dla pojedynczego produktu należy:

1. Wykonać operację sprzedaży.
2. Wprowadzić wartość procentową rabatu z klawiatury i wcisnąć klawisz **[-%]**.
3. Zostanie udzielony rabat dla ostatnio wprowadzonego **PLU**.
Wciśnięcie klawiszy **[1][0] [-%]** spowoduje udzielenie rabatu **10%** dla ostatnio sprzedanego **PLU**.

Aby wprowadzić dopłatę dla pojedynczego produktu należy:

1. Wykonać operację sprzedaży.
2. Wprowadzić wartość procentową dopłaty z klawiatury i wcisnąć klawisz **[SHIFT] [+%]**.
3. Zostanie dodana dopłata dla ostatnio wprowadzonego **PLU**.
Wciśnięcie klawiszy **[1][0] [SHIFT][+%]** spowoduje dopłatę **10%** dla ostatnio sprzedanego **PLU**.

Aby wprowadzić rabat/dopłatę dla całego paragonu należy:

1. Wykonać operację sprzedaży i wcisnąć klawisz **[PODSUMA]**.
2. Wprowadzić wartość procentową rabatu/dopłaty z klawiatury i wcisnąć klawisz **[-%] ([SHIFT])[+%]**.
3. Zostanie wprowadzony rabat/dopłata dla całego paragonu.
Wartość rabatu i dopłaty może być zaprogramowana na stałe w trybie **PROGRAMOWANIE**. Wartość **RABATU I DOPLĄTY: 0.01%~99.99%**.

6.8 Rabat kwotowy

Kasa umożliwia stosowanie rabatów kwotowych.

Aby udzielić rabatu dla pojedynczego produktu należy:

1. Wykonać operację sprzedaży.
2. Wprowadzić wartość rabatu z klawiatury i wcisnąć klawisz **[-]**.
3. Zostanie udzielony rabat kwotowy dla ostatnio wprowadzonego **PLU**.

Aby wprowadzić rabat kwotowy dla całego paragonu należy:

1. Wykonać operację sprzedaży i wcisnąć klawisz **[PODSUMA]**.
2. Wprowadzić wartość kwotową rabatu z klawiatury i wcisnąć klawisz **[-]**.
3. Zostanie wprowadzony rabat kwotowy dla całego paragonu.

6.9 Anulacja

W kasie występują trzy różne formy anulacji:

Anulacja ostatniej pozycji na paragonie:
[ANUL][ANUL]

Anulacja wybranej pozycji na paragonie:
[ANUL][STRZAŁKI GÓRA/DÓŁ] w celu wybrania pozycji która ma zostać anulowana **[ANUL]**

Anulacja całego paragonu:
[PODSUMA][ANUL]

Klawisz **[ANUL]** jest wykorzystywany we wszystkich trzech typach anulacji.

6.10 Wpłata gotówki do kasy

Aby dokonać wpłaty Gotówki do kasy należy wprowadzić żądaną kwotę, a następnie wcisnąć klawisz **[WPL KAS]**.

[2][0][0] [WPL KAS] – wpłata 200PLN do kasy

PRZYKŁAD

6.11 Wyplata gotówki z kasy

Aby dokonać wypłaty Gotówki z kasy należy wprowadzić żądaną kwotę, a następnie wcisnąć klawisz **[WYPL KAS]**.

[2][0][0] [SHIFT][WYPL KAS] – wypłata 200PLN z kasy

PRZYKŁAD

6.12 Pobieranie wartości z wagi

Kasa wyposażona jest w opcję współpracy z wagą – po wciśnięciu klawisza **[SHIFT][X]** nastąpi pobranie danych z wagi współpracującej z kasą. Następnie należy dokonać normalnej sprzedaży przez **PLU** opisanej w punkcie 6.3.

6.13 Przyjęcie opakowań zwrotnych

Funkcja opakowań zwrotnych działa tylko pod warunkiem wcześniejszego zaprogramowania opakowań w trybie **PROGRAMOWANIA**.

W celu przyjęcia opakowania zwrotnego (bez paragonu fiskalnego sprzedaży) należy wykonać następujące operacje:

1. Wyświetlacz kasy musi wskazywać **0** jeżeli jest inaczej skasuj zawartość wyświetlacza klawiszem **[C]**.
2. Wciśnij klawisz **[SHIFT][WYPL KAS]** w celu włączenia funkcji zwrotu opakowań.
3. Wprowadź numer **PLU**, do którego przyporządkowane jest zwracane opakowanie.
4. Naciśnij klawisz **[PLU]** w celu potwierdzenia zwrotu opakowania.
5. W przypadku zwrotu większej ilości opakowania jednego typu wprowadź żądaną ilość wciśnij klawisz **[X]**.
6. Wprowadź numer **PLU**, do którego przyporządkowane jest zwracane opakowanie i zatwierdź **[PLU]**.
7. W celu zakończenia zwrotu opakowań wciskamy klawisz **[GOT]**.

6.14 Zmiana waluty

Zmianę waluty ewidencyjnej można wykonać tylko 10 razy. Ustawienie daty i godziny zmiany waluty jest możliwe po wydrukowaniu raportu dobowego.

1. Wykonaj raport dobowy.
2. Wciśnij klawisz **[PRAC]**, ustaw strzałkami tryb **PROGRAMOWANIE** i naciśnij **[GOT]**. Wprowadź hasło kierownika **0000** zatwierdź **[GOT]**.
3. Klawiszami strzałek odszukaj opcję **NAZWA WALUTY** i zatwierdź **[GOT]**.
4. Wprowadź 3 literową nazwę waluty np. **(EUR)**.
5. Klawiszami strzałek odszukaj opcję **PRZELICZNIK** i zatwierdź **[GOT]**.
6. Wprowadź kurs nowej waluty (maksymalnie 6 znaków po przecinku).
7. Klawiszami strzałek odszukaj opcję **ZMIANA WALUTY** i zatwierdź **[GOT]**.
8. Wpisz datę zmiany waluty w formacie **DDMMRRRR** i godzinę zmiany waluty w formacie **GGMM** zatwierdź **[GOT]**.
9. Określ czy ceny towarów również mają zostać zmienione zgodnie z przelicznikiem.
10. Po zatwierdzeniu **[GOT]** zostanie wydrukowane niefiskalna informacja potwierdzająca programowanie daty zmiany waluty.

Zmiana waluty nastąpi w zaprogramowanym dniu po raporcie dobowym. Jeżeli w tym dniu nie będzie sprzedaży to w pierwszym dniu przy włączeniu urządzenia nastąpi przejście na nową walutę.

7. Raporty

Kasa umożliwia wykonanie raportów zerujących i podglądowych.

7.1 Raporty zerujące/fiskalne (Z)

Wykonanie tych raportów powoduje wyzerowanie liczników sprzedaży oraz wykonywanie obowiązkowych raportów fiskalnych.

Aby wejść do funkcji raportów zerujących naciśnij klawisz **[PRAC]**, następnie strzałkami wybierz funkcję **RAPORTY FISKALNE** i zatwierdź klawiszem **[GOT]**. Kasa zapyta o hasło kierownika. Wprowadź hasło (domyślnie **0000**) i naciśnij klawisz **[GOT]**. Pojawi się dodatkowe menu, z którego strzałkami wybierz raport do wydruku. Dostępne są następujące raporty:

- ⌘ Raport Fiskalny Dobowy
- ⌘ Raport Fiskalny Okresowy
- ⌘ Raport Fiskalny Miesięczny
- ⌘ Raport sprzedaży wg. kodów PLU
- ⌘ Raport sprzedaży w poszczególnych grupach
- ⌘ Raport sprzedaży opakowań zwrotnych
- ⌘ Raport Fiskalny Rozliczeniowy

7.1.1 Raport fiskalny dobowy

Raport ten należy wykonywać raz dziennie po zakończonej sprzedaży, lub dnia następnego przed rozpoczęciem pracy na kasie.

Po wybraniu opcji **FIS.DOBOWY** i zatwierdzeniu klawiszem **[GOT]**, nastąpi wydruk raportu dobowego.

Jeżeli kasa nie jest używana przez co najmniej 3 doby, przy wydruku raportu fiskalnego dobowego na wyświetlaczu pojawi się pytanie o prawidłowość daty.
Jeżeli data jest prawidłowa naciskamy klawisz [GOT] po czym nastąpi wydruk raportu dobowego.

Aby uniknąć wykonywania pustego raportu dobowego po weekendzie należy:
Ustawić parametry 9 i 12 w pozycji 1 (wprowadzić 91 a następnie 121). Następnie wyłączyć i włączyć kasę (opis wprowadzania parametrów na str. 23).

Jeżeli data wyświetlana przez kasę jest różna od rzeczywistej daty, należy bezwzględnie nacisnąć klawisz **[C]** i wezwać serwis!
Zapisanie raportu dobowego ze złą datą powoduje konieczność wymiany pamięci fiskalnej!

7.1.2 Raport fiskalny okresowy

Raport ten umożliwia wydruk wcześniej wykonanych raportów fiskalnych dobowych. Raport ten można wykonać po datach lub po numerach.

Po wybraniu opcji **FIS.OKRESOWY** i zatwierdzeniu klawiszem **[GOT]**, na wyświetlaczu pojawi się dodatkowe menu pozwalające na wybór typu raportu.

- ✦ **SZCZEGÓŁOWY** pozwala na wydruk poszczególnych raportów dobowych za dany okres i na końcu ich podsumowania. Raport ten jest raportem **FISKALNYM**.
- ✦ **SKRÓCONY** pozwala na wydruk podsumowania raportów dobowych za wybrany okres. Raport ten jest raportem **NIEFISKALNYM**.

Po wybraniu odpowiedniego typu raportu strzałkami i zatwierdzeniu klawiszem **[GOT]** wybierz wg. jakich kryteriów ma być drukowany raport **PO DATACH** lub **PO NUMERACH**. Wybierz strzałkami kryterium i zatwierdź klawiszem **[GOT]**. Na wyświetlaczu pojawi się prośba o podanie zakresu w zależności od dokonanego wcześniej wyboru.

- ✦ **PO DATACH** będzie to komunikat: **DATA OD:DDMMRR DO:DDMMRR**. Wprowadź ciągiem zakres okresu w formacie dzień, miesiąc, rok (2 ostatnie cyfry). Np. aby wykonać raport za okres od 1 marca 2013 do 10 marca 2013 wprowadź: **010313100313** i zatwierdź klawiszem **[GOT]**
- ✦ **PO NUMERACH** będzie to komunikat **NUMER OD:XXXX DO:YYYY**. Wprowadź ciągiem zakres numerów interesujących nas raportów w formacie 4 - cyfrowym. Np. aby wykonać raport od numeru 12 do 324 wprowadź **00120324** i zatwierdź klawiszem **[GOT]**

Nastąpi wydruk raportu okresowego. Raport ten może się różnić długością i czasem wydruku w zależności od wybranego zakresu (dat lub numerów) i typem raportu (szczegółowy, skrócony).

7.1.3 Raport miesięczny

Raport ten umożliwia wydruk raportów Fiskalnych Dobowych za wybrany miesiąc.

Po wybraniu opcji **FIS.MIESIĘCZNY** i zatwierdzeniu klawiszem **[GOT]**, na wyświetlaczu pojawi się dodatkowe menu pozwalające na wybór typu raportu.

- ✦ **SZCZEGÓŁOWY** pozwala na wydruk poszczególnych raportów dobowych za dany miesiąc i na końcu ich podsumowaniu. Raport ten jest raportem **FISKALNYM**.
- ✦ **SKRÓCONY** pozwala na wydruk podsumowania raportów dobowych za wybrany okres. Raport ten jest raportem **NIEFISKALNYM**.

Po wybraniu odpowiedniego typu raportu i zatwierdzeniu go klawiszem **[GOT]**, pojawi się komunikat z prośbą o wybranie miesiąca (2 cyfry) i roku (4 cyfry), za który ma być wykonany raport. Np. aby wykonać raport za styczeń 2013 wprowadź **012013** i naciśnij klawisz **[GOT]**. Nastąpi wydruk raportu.

Raport ten można wykonać po kalendarzowym zakończeniu danego miesiąca,
np. raport za luty można wykonać dopiero 1 marca.

7.1.4 Raport towarów PLU

Raport ten umożliwia wykonanie raportu obrotów zaprogramowanych towarów **PLU**. Przed wykonaniem tego raportu mamy do wyboru dwie opcje:

- **WSZYSTKIE PLU** – na wydruku pojawią się wszystkie towary zapisane w bazie PLU
- **TYLKO SPRZEDANE** – na wydruku pojawią się tylko towary, które w danym okresie zostały sprzedane.

7.1.5 Raport grup

Raport ten umożliwia wydruk obrotu w poszczególnych grupach towarowych.

7.1.6 Raport opakowań zwrotnych

Raport ten umożliwia wydruk obrotu zaprogramowanymi w kasie opakowaniami zwrotnymi.

7.1.7 Raport fiskalny rozliczeniowy

Raport ten w trybie fiskalnym może wykonać wyłącznie uprawniony serwis. Po zakończeniu pracy kasy w trybie fiskalnym raport ten jest również dostępny dla użytkownika kasy. Sposób wykonywania tego raport jest identyczny jak **RAPORTU FISKALNEGO OKRESOWEGO**.

7.2 Raporty podglądowe

Raporty dostępne w tym menu są raportami **NIEFISKALNYMI** i wykonanie ich nie zeruje poszczególnych totalizerów.

Aby wejść do funkcji raportów podglądowych naciśnij klawisz **[PRAC]**, następnie strzałkami wybierz tryb **RAPORTY PODGLĄD.** i zatwierdź klawiszem **[GOT]**. Kasa zapyta o hasło kierownika. Wprowadź hasło (domyślnie **0000**) i naciśnij klawisz **[GOT]**. Pojawi się dodatkowe menu, z którego strzałkami wybierz szukany raport. Dostępne są następujące raporty:

- ⌘ Podglądowy
- ⌘ PLU
- ⌘ Przyporządkowania towarów
- ⌘ Grup
- ⌘ Kasowy
- ⌘ Kasjerów
- ⌘ Sprzedaży
- ⌘ Opakowań zwrotnych
- ⌘ Opisów stałych
- ⌘ Użytkownika
- ⌘ Stanu pamięci kopii elektronicznej
- ⌘ Kopie wydruków
- ⌘ Raport serwisowy
- ⌘ Raport stawek PTU

7.2.1 Raport podglądowy

Jest to raport taki sam jak ten opisany w rozdziale „Raport dobowy” (7.1.1). Nie powoduje on jednak zapisu totalizerów do pamięci fiskalnej.

7.2.2 Raport PLU

Jest to raport taki sam jak ten opisany w dziale „Raporty zerujące” (7.1.4). Nie powoduje one jednak zerowania totalizerów sprzedaży.

7.2.3 Raport przyporządkowania towarów

Raport ten umożliwia wydruk przyporządkowania stawek podatku PTU do zaprogramowanych towarów w kasie.

7.2.4 Raport grup

Jest to raport taki sam jak ten opisany w dziale „Raporty zerujące” (7.1.5). Nie powoduje one jednak zerowania totalizerów sprzedaży.

7.2.5 Raport kasowy

Raport ten pozwala na wydruk stanu gotówki w kasie.

7.2.6 Raport kasjerów

Raport ten pozwala na wydruk obrotów (sprzedaży) poszczególnych kasjerów.

7.2.7 Raport sprzedaży

Raport ten drukuje informacje o sprzedaży prowadzonej z kasy oraz o wpłatach i wypłatach gotówki.

7.2.8 Raport opakowań zwrotnych

Jest to raport taki sam jak ten opisany w dziale „Raporty zerujące” (7.1.6). Nie powoduje one jednak zerowania totalizerów sprzedaży.

7.2.9 Raport opisów

Raport ten drukuje wszystkie opisy drukowane i wyświetlane przez kasę.

7.2.10 Raport użytkownika

Raport ten drukuje zdefiniowany i zaprogramowany przez użytkownika zestaw raportów (patrz 5.25).

7.2.11 Raport stanu pamięci kopii elektronicznej

Raport ten drukuje podstawowe informacje o stanie pamięci elektronicznej.

7.2.12 Kopie wydruków

Dzięki tej opcji istnieje możliwość wydruku kopii dokumentów emitowanych wcześniej przez kasę. Po wybraniu tej opcji poprzez naciśnięcie klawisza **[GOT]** należy używając klawiszy strzałek określić, z którego nośnika kopii ma nastąpić wydruk.:

- ⌘ Pamięci kopii (pamięć podręczna kasy),
- ⌘ Karty SD (właściwa kopia kasy).

Po wybraniu nośnika i naciśnięciu klawisza **[GOT]** wybierz rodzaju dokumentu, do wydruku z pamięci. Mogą to być:

- ⌘ paragony sprzedaży,
- ⌘ raporty dobowe,
- ⌘ dokumenty niefiskalne (wpłaty, wypłaty, itp.),
- ⌘ wszystkie dokumenty emitowane wcześniej przez kasę.

Kopie tych dokumentów można drukować **PO DATACH LUB PO NUMERACH**. Zakres dat wprowadź ciągiem od daty początkowej do daty końcowej w formacie dzień, miesiąc, rok (2 ostatnie cyfry). Np. aby wydrukować dokumenty za okres od 1 marca 2013 do 12 marca 2013 wprowadź następujący ciąg: **010313120313** i naciśnij **[GOT]**.

Zakres numerów wprowadź ciągiem. Każdy numer musi zawierać 6 cyfr. Np. aby wydrukować dokumenty od numeru 23 do 1653 wprowadź następujący ciąg **000023001653** i naciśnij **[GOT]**.

7.2.13 Raport stawek PTU

Raport ten drukuje informacje o zaprogramowanych stawkach PTU.

8. Lista błędów

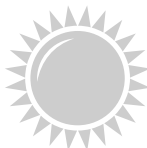
nr	opis błędu	nr	opis błędu
01	Funkcja niedostępna	65	Naciśnij najpierw klawisz PODSUMA
02	Niezałogowany kasjer lub błąd logowania	66	Raport PLU nie jest wyczyszczony
03	Błąd wprowadzenia cyfry	67	Błąd przycisku Przelew
04	Nieprawidłowy numer kasjera	68	Błąd przy resecie sprzętowym – wezwij serwis
05	Nieprawidłowa ilość	69	Błąd opakowania zwrotnego
06	Korekta niedozwolona	70	Błąd numeru opakowania zwrotnego
07	Upust niedozwolony	71	Błąd ceny pakowania zwrotnego
08	Niedozwolony narzut %	72	Błąd funkcji opakowań zwrotnych
09	Niedozwolony upust %	73	Kod i numer unikatowy nieustawiony
10	Anulacja niedozwolona	74	Nieustawiony NIP
11	Błąd użycia klawisza CENA	75	Nieustawione stawki podatku VAT
12	Błąd użycia klawisza PLU	76	Błąd połączenia z pamięcią fiskalną – wezwij serwis
13	Błąd komunikacji z wagą	77	Zmiana waluty ewidencyjnej powyżej 10
14	Niedozwolone użycie klawisza GOT	78	Błąd programowania zmiany waluty
15	Niedozwolone użycie klawisza KARTA	79	Nagłówek nieustawiony
16	Niedozwolone użycie klawisza PRZEL	80	Błąd karty
17	Wykonaj raport dobowy fiskalny	81	Błąd zapisu na kartę
18	Nieprawidłowe HASŁO	82	Brak papieru
19	Błąd ustawienia czasu	83	Rozładowana bateria płyty głównej lub zwarcie układu RAM – wezwij serwis
20	Błąd wpisanego kodu kreskowego	84	Błąd programu pracy – wezwij serwis
21	Błąd wprowadzenia daty	85	Błąd komunikacji z układem zasilania – wezwij serwis
22	Błąd zapisu do pamięci	86	Błąd danych – wezwij serwis
23	Waluta 1 nieustawiona	87	Przetwarzanie danych bazy towarowej
24	Przekroczona liczba 100 pozycji na jednym paragonie	88	Błąd pętli szyny danych – wezwij serwis
25	Nie wykonano resetu sprzętowego	89	Pozostało miejsce w pamięci kopii na mniej niż 100 paragonów
26	Nieudane określenie kodu kreskowego	90	Ten wydruk nie istnieje
27	Pamięć przepełniona lub uszkodzona – wezwij serwis	92	Błąd programu – wezwij serwis

28	Uwolniono obszar pamięci	93	Błąd weryfikacji karty SD
29	Błąd HASŁA	94	Brak karty SD
30	Nie wykonano raportu dobowego fiskalnego	95	Błąd połączenia z modulem SD – wezwij serwis
31	Obszar pamięci PLU zostanie zapelniony	96	Dane niezapisane na SD
32	Błąd wprowadzenia danych	97	Błąd autoryzacji karty SD
33	Taki kasjer nie istnieje	98	Błąd zasilania – wezwij serwis
34	Przekroczona liczba kasjerów	99	Wprowadź kod autoryzacji
35	Błąd wagi	100	Przekroczony zakres czasu
36	Urządzenie w trybie sprzedaży	101	Urządzenie w trybie nie fiskalnym
37	Zbyt duża ilość gotówki w szufladzie	102	Kopia elektroniczna pełna (karta SD)
38	Błąd sumy kontrolnej pamięci RAM – wezwij serwis	103	Brak pustej karty SD
39	Zbyt mała ilość gotówki w szufladzie	104	Karta SD niezainicjowana
40	Przekroczona wielkość wpłaty	105	Karta SD zamknięta
41	Przekroczona wielkość wypłaty	106	Pamięć kopii prawie pełna
42	Nie znaleziono żądanego PLU	107	Brak danych na karcie
43	Nieprawidłowa CENA sprzedaży	108	Zamknięta karta - tylko do odczytu
44	Błędna CENA	109	Błąd połączenia z kartą SD – wezwij serwis
45	Przekroczona ilość raportów PLU	110	Mało miejsca na kopii elektronicznej (pozostało miejsce na ok. 1000 linii)
46	Błąd wprowadzenia znaku	111	Kopia elektroniczna uszkodzona
47	Błąd wprowadzenia cyfry	112	Błąd karty SD
48	Błąd numeru unikatowego	113	Błędna data
49	Nieprawidłowy format podatku VAT	114	Błąd ustawienia daty i czasu
50	Określono stawki podatku	115	Pamięć kopii elektronicznej pełna
51	Błąd stawki podatkowej	116	Karta SD aktywowana wcześniej
52	Błąd zapisu do pamięci fiskalnej – wezwij serwis	117	Inna karta SD – zainstaluj aktywną
53	Nieprawidłowa stawka podatku	118	Karta niezamknięta
54	Przepełniony obszar pamięci – wezwij serwis	119	Błąd protokołu – wezwij serwis
55	Przepełniony obszar pamięci stawek podatkowych – wezwij serwis	120	Dane na SD uszkodzone
56	Kasa wykonuje już jakieś operacje	121	Dane na SD nie prawidłowe
57	Pamięć fiskalna pełna	123	Wykonaj raport Dobowy przed zamknięciem karty SD
58	Błąd zapisu do pamięci fiskalnej podczas wykonywania raportu Z – wezwij serwis	124	Pusta pamięć kopii, brak wpisów
59	Błąd danych w pamięci fiskalnej – wezwij serwis	125	Błąd wersji sterownika – wezwij serwis

60	Błąd zwrotu opakowania zwrotnego.	126	Błąd danych w buforze – wezwij serwis
61	Tryb TYLKO DO ODCZYTU	127	Pamięć kopii nieotwarta
62	Brak papieru w drukarce	128	Pozostało miejsce w pamięci podręcznej tylko na raport dobowy.
63	Brak papieru w drukarce paragonów		
64	Brak papieru w drukarce kopii		

PREZES
GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR
Warszawa, ul. Elektoralna 2

Warszawa, 29.03.2014

DECYZJA NR PT 8/2014

Na podstawie art. 111 ust. 6d pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z 2012 r. poz. 1342, poz. 1448, poz. 1529 i poz. 1530 oraz z 2013 r. poz. 35 i poz. 1027), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 22 sierpnia 2013 r., który wpłynął do Głównego Urzędu Miar w dniu 30 sierpnia 2013 r., zgłoszonego przez Edata Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Cybisa 6, 02-784 Warszawa, uzupełnionego pismami z dnia 18 października 2013 r., z dnia 23 października 2013 r., z dnia 28 stycznia 2014 r. (2 pisma), z dnia 3 lutego 2014 r., z dnia 11 lutego 2014 r. i z dnia 12 marca 2014 r. oraz na podstawie wyników badań wykonanych przez Prezesa Głównego Urzędu Miar potwierdzonych sprawozdaniem

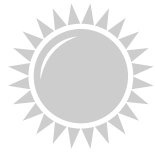
POTWIERDZAM,

że kasa rejestrująca FAREX PERLA E produkowana przez XIAMEN PINNACLE ELECTRICAL Co. Ltd., 4F GuangXia Building, Torch High Tech Zone, Xiamen, Fujian Province, 361006 Chiny i wprowadzana na terytorium kraju do obrotu przez Edata Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Cybisa 6, 02-784 Warszawa spełnia funkcje określone w art. 111 ust. 6a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz spełnia kryteria i warunki techniczne określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania (Dz. U. Nr 212, poz. 1338, z 2010 r. Nr 252, poz. 1694 oraz z 2011 r. Nr 140, poz. 818).

Decyzja ważna jest przez okres 3 lat od dnia jej doręczenia.

Dane charakteryzujące typ kasy rejestrującej:

- kasa współpracująca z komputerem, przenośna, przeznaczona do ewidencji sprzedaży towarów i usług bez stosowania szczególnych wymogów trybu rejestrowania sprzedaży,
- program pracy kasy jest oznaczony przez producenta symbolem 001,
- pamięć z programem pracy kasy jest oznaczona przez producenta symbolem KF21 001
- kasa z elektronicznym zapisem kopii,
- kasa bez funkcji drukowania faktur VAT,
- kasa współpracuje z programem PLOMP PLUS FM do odczytu pamięci fiskalnej,
- kasa współpracuje z programem FAREX ARCHIVER do odczytu informatycznego nośnika danych kopii elektronicznej,
- kasa zawiera bazę danych o towarach i usługach umożliwiającą zapis 3000 pozycji,
- kasa może współpracować z szufladą, wagą, czytnikiem kodów kreskowych oraz komputerem.

Strona 2 decyzji Nr PT 8/2014

Na podstawie art. 107 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) odstępuje się od uzasadnienia decyzji, ponieważ uwzględniła ona w całości żądanie strony.

POUCZENIE

Od decyzji niniejszej stronie nie przysługuje odwołanie. Jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do Prezesa Głównego Urzędu Miar z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie.

Prezes
Jacyna Majła Popowska
Jacyna Majła Popowska

53

Otrzymują:

1. Paweł Makówka – pełnomocnik spółki Edata Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Cybisa 6, 02-784 Warszawa,
2. GUM a/a.

EDATA

P O L S K A

DEKLARACJA ZGODNOŚCI

Importer

EDATA Polska Sp. z o.o.

ul. Puławska 314, 02-819 WARSZAWA

z pełną odpowiedzialnością oświadcza, że nasz produkt kasa rejestrująca

FAREX PERŁA E

do którego odnosi się niniejsza deklaracja, spełnia należyte normy

EN55022
EN55024
EN61000-3-2
EN61000-3-3
EN60950

oraz wszystkie wymogi ujęte w klauzulach dokumentów normatywnych:

89/336/EEC
73/23/EEC

EMC DIRECTIVE
LOW VOLTAGE DIRECTIVE

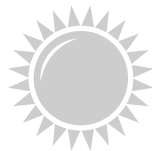
Warszawa, kwiecień 2014

Miejsce i data wystawienia deklaracji

Fatih Aktas, Prezes Zarządu

EDATA POLSKA Sp. z o.o.
ul. Puławska 314, 02-819 Warszawa
NIP: 6342688936, REGON: 142002658

EDATA

P O L S K A

EDATA POLSKA Sp. z o.o.
ul. Puławska 314
02-819 Warszawa
NIP: 5242688936

Warszawa, 04.04.2014 r.

OŚWIADCZENIE PRODUCENTA

EDATA POLSKA Sp. z o.o.
ul. Puławska 314, 02-819 Warszawa

Oświadczamy: Każdy egzemplarz kasy FAREX PERŁA E we wszystkich dopuszczonych wersjach kompletacyjnych z następującym oprogramowaniem:

program pracy kasy	wersja: 001
program aplikacyjny	wersja: 001
program archiwizujący	wersja: FAREX ARCHIVER

jest identyczny technicznie, funkcjonalnie i programowo z kasą wzorcową, dla której wydano potwierdzenie i spełnia wymogi rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące (Dz. U. Nr 212, poz. 1338, z 2010 r. Nr 252, poz. 1694 oraz z 2011 r. Nr 140, poz. 818).

Potwierdzenie: Główny Urząd Miar nr PT 8/2014

Data: 04.04.2014 r.

Podpis: Fatih Aktas

EDATA POLSKA Sp. z o.o.
ul. Puławska 314, 02-819 Warszawa
NIP: 5242688936, REGON: 142032698

EDATA Polska Sp. z o.o.
ul. Puławska 314, 02-819 Warszawa

